

ЮСИПЕНКО АНГЕЛІНА, здобувачка фахової передвищої освіти
Науковий керівник - **МАРКОВСЬКА ТЕТЯНА**, викладач вищої категорії,
*ВСП «Технологіко-економічний фаховий коледж Миколаївського НАУ»,
м. Миколаїв*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄС

У сучасних умовах глобалізації та інституційних перетворень, спричинених євроінтеграцією України, бухгалтерський облік набуває особливої важливості як система збору, обробки та подання інформації про фінансовий стан підприємств. Інституційні трансформації передбачають не лише адаптацію норм і правил національного обліку до міжнародних стандартів, а й реформування підходів до контролю якості, управління ризиками і цифровізації процесів. В Україні в останні роки відбувається активне впровадження законодавчих змін, спрямованих на гармонізацію з Директивами ЄС та Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ). Це не лише виклик, а й унікальна можливість підвищити конкурентоспроможність національної економіки і покращити інвестиційний клімат.

Основною метою цього дослідження є систематизація ключових проблем, що виникають на шляху інтеграції, а також виявлення перспективних напрямів розвитку бухгалтерського обліку в Україні, зокрема у контексті цифрових трансформацій та звітності зі сталого розвитку.

Дослідження базується на комплексному аналізі нормативно-правових актів, включно із Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність», новітніми законопроектами, постановами Уряду та рекомендаціями ЄС щодо адаптації облікових стандартів. Основні аналітичні методи включають порівняльний аналіз, що дозволяє виявити розбіжності між українськими та європейськими нормами, системний підхід до оцінки впливу нормативної бази на практику ведення обліку. Була проведена експертна оцінка і опитування бухгалтерів та аудиторів, підсилена статистичними даними про стан адаптації МСФЗ у підприємствах різних секторів. Окремо розглянуто роль інформаційних технологій у модернізації бухгалтерського обліку, включно із запровадженням електронного документообігу, автоматизації процесів звітності та використанням блокчейн-технологій для підвищення прозорості.

Проблеми розвитку бухгалтерського обліку в Україні

1. Інституційна трансформація бухгалтерського обліку в Україні стикається з низкою проблем, що перебувають на стику законодавчих, організаційних і технічних чинників. Насамперед це невідповідність національної нормативно-правової бази повним вимогам директив ЄС і МСФЗ, що ускладнює процес інтеграції і створює бар'єри для бізнесу. Часто нововведення впроваджуються із запізненням або мають неоднозначні тлумачення, що призводить до розбіжностей у обліковій практиці.

2. Кадровий потенціал української бухгалтерії не завжди відповідає рівню складності нових стандартів, що вимагають від фахівців глибоких знань у

міжнародному податковому та фінансовому законодавстві. Низький рівень навчання, відсутність системної перепідготовки та сертифікації створюють додаткові виклики.

3. Технічні обмеження залишаються суттєвими: більшість підприємств використовують застарілі бухгалтерські програми або ведуть облік вручну, що погіршує якість звітності і затримує впровадження електронних стандартів. Відсутність інтегрованих систем автоматизації та належного контролю унеможливорює оперативне управління фінансовими потоками.

4. Додатковою проблемою є низька поінформованість малого і середнього бізнесу про переваги і вимоги нової системи обліку, що підсилює опір змінам.

Перспективи розвитку та шляхи подолання проблем:

1. Відповіддю на виклики є стратегічне уніфікування національної системи бухгалтерського обліку із базовими європейськими стандартами та практика забезпечення прозорості за допомогою відкритої фінансової звітності. Зусилля держави спрямовані на удосконалення законодавства з урахуванням європейських директив, розробку чітких рекомендацій щодо переходу на ESRS (Європейські стандарти звітності зі сталого розвитку) і імплементацію електронних систем обліку.

2. Одним із ключових напрямів є інвестування в цифрову трансформацію – автоматизація облікових процесів, використання хмарних технологій, платформ електронного обміну даними, що дозволяє підвищити надійність і швидкість обробки інформації.

3. Підвищення кваліфікації бухгалтерів і аудиторів через державні та приватні навчальні програми, впровадження професійних стандартів, створення відповідних сертифікаційних центрів спроможне сформувати конкурентоздатний кадровий ресурс.

4. Важливою є і робота з бізнес-спільнотою, підвищення рівня обізнаності про переваги інтеграції з ЄС, надання консультативної допомоги у впровадженні норм.

Інтеграція бухгалтерського обліку України у європейське інформаційне та нормативне поле – це багатогранний процес, який вимагає одночасного розгляду законодавчих, кадрових і технічних аспектів. Проблеми законодавчої незавершеності, недостатньої підготовки фахівців та низької цифровізації можуть бути подолані за умови скоординованих дій держави, бізнесу і наукової спільноти. Перспективи розвитку включають вдосконалення нормативної бази відповідно до директив ЄС, активне впровадження цифрових технологій, розбудову професійної освіти та підвищення стандартизації звітності, зокрема звітності зі сталого розвитку. Це дозволить українському бізнесу більш ефективно конкурувати на європейських ринках, приваблювати інвестиції та забезпечувати довгостроковий сталий економічний розвиток.

Таким чином, бухгалтерський облік в Україні на шляху до євроінтеграції стає не лише критерієм фінансової прозорості, а й важливим інструментом побудови сучасної, адаптивної і відповідальної економіки.

Список використаних джерел:

1. Храпунова Т. Є., Пристемський О. С. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерського обліку в Україні. Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції "Перспективи обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів": присвяченої 90-річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, 30 жовтня 2020 р. Харків: ХНТУСГ, 2020. С. 138-139. [URL: https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/9202](https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/9202)
2. Умаєва Д. Р. Стан, проблеми та перспективи розвитку бухгалтерського обліку в сучасних умовах / Д. Р. Умаєва, К. М. Пшенишна, Т. П. Лободзинська // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2020. – № 26. – С. 146-151. [URL: http://srd.pgasa.dp.ua:8080/xmlui/handle/123456789/5209](http://srd.pgasa.dp.ua:8080/xmlui/handle/123456789/5209)

